

Stichting
Anders
Bekeken

Eindverslag

CAMINO ANDERS BEKEKEN 2019

Wandelen met een visuele beperking

Een pelgrimstocht naar Santiago de Compostela

*"Het meest essentiële zie je niet met je ogen, maar met je hart."
Uit Le Petit Prince van Antoine Saint-Exupéry.*

Camino Anders Bekeken 2019

Voor de vijfde maal hebben we met Camino Anders Bekeken een pelgrimstocht gemaakt naar Santiago de Compostela, zes wandelaars met een visuele beperking en zes buddy's. De afstand van Molinaseca naar Santiago was hetzelfde, we verbleven in dezelfde herbergen, het pad is niet veranderd. Het is mooi om te zien dat de essentie van een pelgrimstocht iedere keer weer een eigen vorm krijgt. De essentie van samen onderweg zijn, hierbij grenzen verleggen, jezelf op een andere manier ontmoeten en leren dat je stap voor stap dichterbij Santiago de Compostela komt.

Deze editie had zeker een eigen dynamiek. Mogelijk kwam dit doordat de eerste vijf dagen vier verschillende deelnemers ziek werden. Navraag bij de apotheek bevestigde het vermoeden van een virus dat rondwaarde op de Camino. Dit maakte dat we 'een valse start' hadden en dat we voor ons gevoel (van de organisatie) pas in week twee in een wandelritme kwamen. Dag een en dag drie werden twee wandelaars ziek, in de nacht naar dag vier en de nacht naar dag vijf twee buddy's.

Dit had zeker invloed op CAB2019. Dag vier zijn we niet via de Camino Duro door de bergen gegaan, maar door het dal naar onze volgende bestemming. Dag vijf staat altijd de beklimming naar O Cebreiro op het programma, maar doordat twee buddy's ziek waren hebben we deze dag ingekort, we zijn over de weg naar het eind van de vallei gelopen. Waar de beklimming zou beginnen zijn we gestopt en hebben we het laatste stuk met de taxi gedaan.

Deze ervaring maakte wel een hechte groep van deze editie, er werd voor elkaar gezorgd en meer dan de andere edities was er de behoefte om veel als groep dingen te doen, zoals 's avonds samen eten en ook overdag zocht men elkaar meer op voor koffie, lunch en een terras.

Een tegenvaller was dat Carla Broers, die in de organisatie mee zou gaan dit jaar, een maand voor vertrek met een knieblesure af moest zeggen. Ze had het hele voortraject meegemaakt en dat was niet eenvoudig op te vangen. De meest ideale vervangster zou Jantina de Vries zijn, zij was in 2018 als organisatie mee, ze was tijdens het introductieweekend van CAB2019 aanwezig geweest, alsmede bij de selectieprocedure betrokken. Fijn dat Jantina hier zonder aarzeling ja op zei.

We hebben in 2016 negen thema's benoemd voor Camino Anders Bekeken. Ze blijven alle negen van belang en belangrijk om ze hier nog een keer te noemen:

- samen op basis van gelijkwaardigheid
- een mentale en fysieke uitdaging
- met blindelings vertrouwen
- in beweging en buiten zijn
- anders bekeken, buiten bestaande context
- eigenheid en zelf je grenzen aangeven
- ontmoeten op het snijvlak van geven en ontvangen
- in het hier en nu, denken in mogelijkheden
- onderweg in een eigen ritme en genieten

Ieder thema komt aan de orde in deze 14 daagse pelgrimage.

Aan het eind van deze editie gaat onze focus ook al weer uit naar CAB2020. We denken er hard over na om een andere route te kiezen, zodat we allemaal weer uit onze comfortzone stappen, ook als organisatie. Het ontdekken van het pad, het onbekende en wat dat met je doet komt dan weer meer centraal te staan. Dit is een eerste tipje van de sluier dat we oplichten. We zijn nog steeds gemotiveerd, zeker als de ervaringen van de deelnemers weer lezen.

In een afzonderlijke evaluatie CAB2015 - 2019 hebben we oud-deelnemers gevraagd of/ hoe de Camino nog steeds een plaats heeft in hun leven. Ook hier wordt duidelijk dat Camino Anders Bekeken een blijvende ervaring is en dat het hun leven een positieve wending heeft gegeven. Dit stimuleert ons Camino Anders Bekeken voort te zetten.

Wordt vervolgd in editie zes: CAB2020.

Dank je wel voor het vertrouwen in ons project.

Stichting Anders Bekeken

Séverine Kas

Sofie Mangnus

Gert-Jan de Hoon

HET TEAM: WANDELAARS MET EEN VISUELE BEPERKING

Benjamin Veldkamp (1994) uit Kampen, Gelderland.

"Sinds 2012 heb ik glaucoom (een oogziekte waarbij de oogzenuw beschadigt), sicca (een aandoening waarbij de klieren in de slijmvliezen chronisch ontstoken zijn) en littekens op mijn hoornvlies door traanklier problemen. Ik heb in mijn rechteroog een kokervisie van minder dan 5 graden met een scherpte van ongeveer 10%. In mijn linkeroog heb ik alleen lichtperceptie. Ik kan bijvoorbeeld nog grove objecten waarnemen en volgen als het in mijn kleine gezichtsveld valt."

Motto: 'Ik loop liever ergens tegenaan, dan dat ik voorzichtig loop.'

"Ik was 17 jaar en had net mijn HAVO diploma behaald. Opeens ging mijn zicht in een paar maanden achteruit naar bijna niets. Alledaagse dingen doen werd steeds moeilijker of zelfs onmogelijk. Mijn wereld werd binnen een paar maanden heel erg klein. Ik moest stoppen met mijn studie en ik dacht dat werken al helemaal buiten mijn bereik lag. Dit gebeurde 7 jaar geleden.

Mijn leven is na die periode in positieve zin flink veranderd. In 2017 heb ik mijn studie succesvol afgerond, sinds 2 jaar woon ik op mezelf in een fijn appartementje en ik heb een erg leuke baan bij een jobcoach bureau. Dit had ik na mijn gezichtsverlies echt niet meer verwacht. Dit ging allemaal zeker niet altijd even gemakkelijk en ik vroeg me soms echt af 'wat er van mij terecht moest komen?' Het was lichamelijk en mentaal een grote uitdaging, maar met een positieve instelling en doorzettingsvermogen kun je veel bereiken. Nu ben ik klaar voor een nieuwe grensverleggende uitdaging!

Ik ben altijd al een actieve avonturier geweest, houd van reizen en nieuwe ervaringen opdoen. Door mijn visuele beperking doe ik deze dingen toch iets minder snel. Omdat mijn zicht en ogen langzaam achteruit gaan, wil ik zulke toffe uitdagingen niet laten lopen, maar meteen aangaan en ervan genieten. Daarom zie ik deze tocht ook als een mooie kans om mijn reis en avontuurlijke ambities te verwezenlijken.

Voor mij is deze pelgrimstocht een grensverleggende uitdaging. Niet alleen fysiek, maar ook op persoonlijk vlak. Ik zou graag beter willen omgaan met de balans van mijn energieverbruik: beter luisteren naar mijn lichaam en dus ook meer mijn ogen ontlasten. Daarnaast zal ik een betere balans willen met hulp vragen. Ik doe graag liever altijd alles zelf en ik vind het lastig om hulp te vragen en te accepteren. Ik wil graag mensen niet 'tot last' zijn en laten zien dat ik zoveel mogelijk nog zelf kan doen, daarnaast ben ik niet bang om over mijn grenzen te gaan en op mijn bek te gaan.

Tot slot vind ik het erg leuk om nieuwe mensen te leren kennen. Ik ben een echt sociaal dier. Ik hoop dat er fijne en toffe vriendschappen ontstaan tussen de reizigers. We kunnen tijdens deze mooie reis hopelijk veel van elkaar leren en elkaar inspireren, zodat we samen onze mogelijkheden nog meer kunnen vergroten. Ik heb heel veel zin in dit avontuur. Daarom ga ik graag mee met Camino Anders Bekeken."

Zijn ervaring november 2019

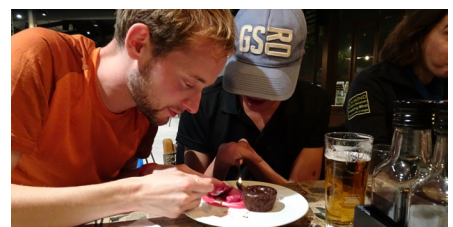
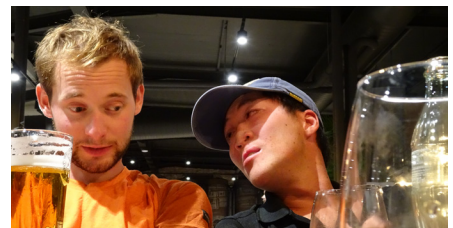
"Ik heb CAB2019 als een fantastische, toffe ervaring en beleving ervaren. Mooie momenten, gesprekken, emoties en ontdekkingen en inzichten gedeeld en opgedaan.

De organisatie van Camino Anders Bekeken vond ik heel goed, ik had echt het idee en gevoel dat de organisatie goed was voorbereid, ook veel tijd en passie in de voorbereiding had gestoken. Daarnaast heeft de organisatie veel ervaring en bezit het vermogen om te improviseren als de situatie totaal anders verloopt dan verwacht.

De voorbereiding/info vanuit de organisatie alvorens vertrek was zeker voldoende/toereikend. Alles wat je moest weten was van te voren bekend. Het was ook juist ontspannend en relaxed om niet met te veel info en verwachtingen te vertrekken. De informatievoorziening gedurende onze voettocht was voor mij zeker voldoende. De pijlen wezen ons de goede kant op. Enige wat van belang was; volgende plaatsnaam, afstand, herberg en belangrijkste en het leukste de buddykoppels. Voor de rest kon je samen met je buddy zelf ontdekken en ervaren.

De voorbereiding ben ik begonnen met meer dagelijks lopen; van en naar mijn werk, naar familie en vrienden lopen in plaats van met vervoer. Wekelijks minimaal één keer een lange afstand wandelen, meteen begonnen om mijn nieuwe wandelschoenen in te lopen. Daarnaast tijdig mijn basisuitrusting op orde brengen.

De eerste stappen in Molinaseca, dat viel best zwaar. Dit kwam vooral door het vele dalen, dit was ik totaal niet gewend. Daardoor waren mijn kuit en vooral knieën overbelast. Maar na een klein weekje ging het veel soepeler, raakte mijn lichaam gewend aan de inspanning en kwam ik in een fijn ritme.

Het leven als een pelgrim was fijn, ongedwongen en ontspannen. Ik kon vrij snel en eenvoudig mijn weg en draai in de verschillende hostels vinden. Wel moest ik erg wennen om met (veel) anderen in een ruimte in slaap te komen. Dit duurde even, maar na een paar dagen was ik zo vermoeid dat ik in elke situatie wel in slaap kon vallen. De rugzak dragen viel mij best wel mee, het wende al vrij snel tijdens het lopen. Betreft het eten had ik wel iets meer groente en fruit gehoopt, maar het was zeker te doen. En ik heb een paar keer echt heerlijk gegeten. Ik vond de afwisseling tussen groepsmomenten en alleen op pad met je buddy erg prettig. Met zijn tweeën heb je echt de tijd en rust om in gesprek te gaan, echt na te denken en inzichten op te doen en te delen met elkaar. Ik voelde mij echt gewaardeerd, gelijkwaardig en voelde me niet bezwaard om hulp te vragen en aan te nemen.

De aankomst in Santiago was best wel een beetje gek. De laatste paar dagen gingen zo snel en in één keer was ons doel bereikt. In de stromende regen helaas, volgens mij ben ik hierdoor ook flink verkouden geworden, haha. Het was wel super tof dat we gezamenlijk met de groep compleet de aankomst konden vieren. Door de vrolijkheid, gezang en enthousiasme was het zeker een mooi voldaan moment.

Mijn meest inspirerende moment of ervaring was het weggeven van mijn stok aan een zeer vriendelijke en hartelijke local. Ik vond het vooral indrukwekkend hoe dankbaar, geëmotioneerd en bewonderd hij naar ons keek. Zoiets kleins voor mij, was voor hem een heel groot goed. Daarnaast keek hij vol met bewondering naar onze groep en tocht. Toen besepte ik me nog veel meer hoe bijzonder het eigenlijk is dat ik met een visuele beperking deze uitdagende tocht kon doen. Het is een voorrecht dat de stichting en de toffe buddy's dit mogelijk maakt voor ons 'visueel beperkten'.

Het thema was samen onderweg, hoe ik terugkijk op het samen onderweg zijn? Meestal had ik het gevoel dat we echt samen onderweg waren. Iedereen was bereid om elkaar te helpen, voor elkaar zorgen en belangstelling tonen hoe het met elkaar gaat. Voor elk probleem had iemand wel een hulp, middel, expertise, pijnstillers en verpleegkundige (voet)behandelingen. Ik voelde me haast niet bezwaard om hulp te vragen en aanvragen. Een paar keer werd wel ons 'samen onderweg' gevoel getest, bijvoorbeeld bij de voorbereiding van het thema, de route aanpassing en ziekte. Dit kon naar mijn gevoel soms iets beter opgepakt worden door de gehele groep.

Wat ik heb 'geleerd' is allereerst de plezier en vrijheid in het wandelen. Ik vind het fijn om dagelijks in beweging te zijn, vooral naast mijn kantoorbaan. Ik vind het leuk, het is gezond en het is heerlijk om niet afhankelijk te zijn van OV of andere personen die mij een lift moeten geven. Tijdens gesprekken ben ik ook gaan nadenken over mijn leven, ben ik nou echt gelukkig? Wat zou ik graag echt zelf nog willen? Ik ben tot inzicht gekomen dat ik ook verder mag kijken dan alleen maar 'tevreden' zijn. Door mijn latere visuele beperking heb ik veel tegenslagen en concessies moeten doen, dat ik hard moest knokken om te komen waar ik nu ben. Ik ben super tevreden, maar mijn ambities en dromen mogen er ook zeker zijn en ontplooid worden. Verder heb ik ook meer zelfvertrouwen gekregen dat ik ook echt een leuke aantrekkelijke jongeman ben. Dat ik niet alleen een leuke goede vriend ben, maar ook meer te bieden heb.

Het succes van Camino Anders Bekeken is in het moment zijn, gezamenlijk een uitdaging aangaan, de ongedwongenheid hoe de dag verloopt en wat je wilt doen, er is altijd de mogelijkheid om samen je eigen plan te trekken. Sterke kracht is dat je echt naast elkaar loopt, dit is prettige manier om in gesprek te zijn, maar ook om stiltes te vallen. Je voelt in alles de gelijkwaardigheid tussen de wandelaars en buddy's, Dagelijkse wisseling van de koppels, zodat je ook afwisselingen hebt qua persoonlijkheden en gespreksstof.

Wat jullie volgend jaar anders kunnen doen? Misschien meer momenten creëren tussen de wandelaars en buddy's onderling. Verder zou ik het tof vinden dat er meer jongeren voor deze bijzondere ervaring enthousiast worden. Ik zal sowieso mijn best hiervoor doen in mijn netwerk."

Iris Prins (1969) uit Amsterdam, Noord-Holland.

“Ik heb aangeboren toxoplasmose, dit kan infecties veroorzaken op verschillende plekken in het lichaam, waaronder in het oog. Daarnaast heb ik nystagmus, dit is een oogafwijking en wordt ook wel wiebelogen of trilo-gen genoemd. Ik zie rechts nog 4% en links ben ik blind en heb ik een prothese.”

Motto: ‘Geluk is de kunst een boeket te maken van de bloemen waar je bij kunt.’

“Het lijkt me een enorme uitdaging, daar ik mijn lichaam opnieuw wil leren kennen en vooral ‘vertrouwen’. Ik ben altijd al onzeker geweest over mijn lichaam en over wie ik ben door mijn medische geschiedenis en mijn slechte zicht wat nooit echt erkend is in mijn jeugd. Helaas verloor ik het vertrouwen in mijn li-chaam helemaal nadat ik een hersenbloeding kreeg in 2017.

Nu ruim een jaar later ben ik gelukkig al een stuk op weg. Ik kan veel van mijn hobby's, zoals wandelen, hardlopen en dansen, nog uitoefenen doordat ik zo goed als geen last heb van uitval. Ook daardoor besef ik me veel meer dat ik alles uit het leven moet halen wat er in zit. En alle kansen moet grijpen waar ik beter/wijzer van word.

Ik heb nog een hoop te leren over mezelf en ik denk dat deze leerzame reis zeker kan bijdragen aan de zoektocht naar zelfkennis en zelfvertrouwen. Ik wens dat ik er sterker van word en dat ik straks wel ruimte voor mezelf leer in te nemen en te vragen.

Ik neem mijn doorzettingsvermogen, warmte, gezelligheid en stralende lach mee en ik laat al mijn onzekerheden en wantrouwen achter.”

Haar ervaring november 2019

Hoe heb je CAB2019 in het algemeen ervaren?
"Geweldige tijd gehad."

Hoe ben je eraan begonnen met de voorbereiding?

"Veel wandelen, eerst zonder rugzak, later met."

Hoe voelden de eerste stappen in Molinaseca?
"Beetje onwennig, maar gelijk al heel veel zin in de echte lange wandelingen."

Hoe was het leven als een pelgrim met verblijf in de herbergen, je eigen rugzak dragen, menu de peregrino, samen op pad met je buddy/wandelaar?

"Wel even wennen, maar al gauw zit je in het ritme en gaat het bijna vanzelf."

Hoe was de aankomst in Santiago?
"Mooi en indrukwekkend, ondanks de regen."

Wat is je meest inspirerende moment of ervaring?

"Dat je je veilig kan voelen in elke situatie. Als je vertrouwt op jezelf."

Het thema was samen onderweg, hoe kijk je terug op het samen onderweg zijn?

"Vond het een hele leuke groep en was echt leuk om iedereen weer te zien onderweg of 's avonds in het hostel."

Wat heb je 'geleerd'? Is er iets in gang gezet?

"Ja, dat ik meer vertrouwen heb in mezelf en ik leef meer in het moment. Ook vertrouw ik er meer op dat het altijd wel goed komt."

Jolanda van Leeuwen (1969) uit Den Haag, Zuid Holland.

"Ik ben geboren met staar en nystagmus, dit is een oogafwijking, ook wel wiebelogen of trilogen genoemd. Door latere netvliesloslatingen heb ik rechts geen zicht meer. Het zicht links is nog 5%. Veel details en diepte vallen hierdoor weg, bijvoorbeeld van gezichten kan ik alleen dichtbij de uitdrukking zien."

Motto: 'Doen, ervaren en genieten.'

"Ik heb al vaker over de Camino gehoord en zou deze tocht graag zelf lopen, samen onze grenzen verleggen en deze bijzondere tocht en momenten beleven. Ik heb me eerder nog geen tijd gegund, en daar zou ik nu heel graag verandering in brengen. Niet uitstellen maar doen en beleven."

Met deze pelgrimstocht zou ik het onbekende willen ontdekken, grenzen verleggen en nieuwe ervaringen willen opdoen. Even terug naar de eenvoud, met goede gesprekken tijdens een mooie wandeling. Ik zou het 'presteren' even achter me willen laten om eens met andere ogen naar mezelf te kijken, naar wie ik ben en mag zijn. En ik wil vooral ook genieten.

Ik denk dat ik door mijn levenservaring en levenslust een positieve bijdrage kan leveren aan het groepsproces en de sfeer. Ik laat daarvoor graag mijn veilige en vertrouwde thuishaven (inclusief geleidehond) tijdelijk achter, en ga blijmoedig als pelgrim op pad naar onbekende verten met voor mij nieuwe mensen. Ik hoop en verwacht dat die snel als vrienden in een team zullen voelen om er samen iets moois van te maken. Dat levert ongetwijfeld veel gezellige momenten en ontmoetingen op, maar ook reflectie, persoonlijke groei en spirituele ervaringen."

Haar ervaring november 2019

Hoe heb je CAB2019 in het algemeen ervaren?

"Het was een mooie wandeling/ervaring. Ik zou het zo weer doen."

Hoe ben je eraan begonnen met de voorbereiding?

"Ik heb niet meer of extra gewandeld als wat ik normaal deed. Heb wel wat nieuwe spullen aangeschaft."

Hoe voelden de eerste stappen in Molinaseca?

"Ja, ik mag eindelijk. De voorbereidingstijd tussen de kennismaking en het wandelen was best lang."

Hoe was het leven als een pelgrim met verblijf in de herbergen, je eigen rugzak dragen, menu de peregrino, samen op pad met je buddy/wandelaar?

"Ik moest even wennen, maar naar het eind van de wandeling wilde ik nog wel doorlopen."

Hoe was de aankomst in Santiago?

"Naar alle verhalen over de aankomst die ik gehoord had, vond ik dit eigenlijk tegenvallen. Misschien mede door de regen, maar de middag viel de groep en daarmee het pelgrimsgevoel eigenlijk gelijk uit elkaar."

Wat is je meest inspirerende moment of ervaring?

"Ik heb niet echt een specifieke ervaring. Heel de tocht heeft me wat meegegeven."

Het thema was samen onderweg, hoe kijk je terug op het samen onderweg zijn?

"Tijdens de tocht waren we wel een groep en ook echt samen. Onderweg kwam je vaak een of meerdere andere koppels tegen. Dat was ook wel gezellig, maar gaf minder de opening naar contact met andere pelgrims."

Wat heb je 'geleerd'? Is er iets in gang gezet?

"Het eenvoudiger leven tijdens de Camino met weinig spullen en de rust die het opstaan, lopen, eten, slapen geeft hebben mij wel al inzicht gegeven dat je met veel minder spullen aan kan. Heb al een aardige opruiming hier thuis gehouden."

Christiaan Waters (1991) uit Den Haag, Zuid-Holland.

"Ik heb sinds 2010 een zeer zeldzame oogzenuw aandoening, CRION. Wat ik nog zie? Links twee letters naast elkaar als het contrast goed is, dat is 15-20% en daaromheen vager. Rechts zie ik alleen centraal met een lichtperceptie van 2%."

Motto: 'Het leven krijg je maar een keer dus maak er iets moois van.'

"Op mijn 18e begon ik na mijn VWO aan mijn studie in Delft. Lekker mentaal uitgedaagd worden tijdens mijn studie, veel feestjes meepakken en op mezelf wonen. Oftewel ik kon me goed gaan ontplooiën en echt aan mijn leven beginnen. Maar na drie maanden in Delft werd mijn leven opeens in een andere richting geduwd. Ik kreeg pijn aan een oog en verloor voor een groot deel mijn zicht. Na een paar ziekenhuisbezoeken zonder veel resultaat ging ik weer verder met mijn leven. Ik wachtte op spontaan herstel van het ene oog, want dat moest toch een keer gebeuren. Helaas gebeurde dit niet. Na een maand kwam de schrik er pas echt in want de pijn die ik eerst op één oog had gevoeld had ik nu op beide ogen. Het zicht met mijn beide ogen werd binnen een paar dagen slecht en het voelde alsof de grond onder mijn voeten werd weggetrokken. Deze achteruitgang moest natuurlijk zo snel mogelijk gestopt worden. Dus ik werd op al het mogelijke getest, maar alle testen bleven negatief. Deze onzekerheid zorgde ervoor dat de zekerheid in mijn leven weg was. Het voelde voor mij allemaal erg onwerkelijk."

In de jaren daarna kreeg ik steeds weer ontstekingen aan mijn oogzenuw en werd van alles geprobeerd om dit tegen te gaan. Helaas hielp dit allemaal niet veel. De intervallen tussen de ontstekingen werden gelukkig steeds langer en stabiliseert mijn zicht nu enigszins. Omdat veel van de medicatie niet leek te werken stopte ik daarmee. Hierdoor begon ik me beter te voelen. Ik kreeg meer energie en begon weer langzaam met sporten waardoor ik nog meer energie kreeg en in een positieve loop kwam. Ik stelde mezelf doelen, haalde mijn Bachelor, liep de Dam tot Damloop, vond een nieuw huis, kreeg een leuke baan bij de ACM en ging zelfs weer skiën. Oftewel mijn leven gaat weer de goede kant op.

Ondanks dat het nu eigenlijk allemaal erg goed gaat merk ik dat ik het slecht zien nog steeds niet helemaal verwerkt heb en het nu na meer dan negen jaar nog steeds niet werkelijk voelt. Door mee te gaan met Camino Anders Bekeken hoop ik dit verder te kunnen verwerken en mezelf een betere richting in mijn leven te kunnen geven.

Dit door het lopen, de schoonheid en de goede gesprekken. Voor de Camino zal ik veel doorzettingsvermogen meenemen en mijn brede interesse. Wat ik graag achter zou laten is het gebrek aan vertrouwen in mijn lichaam. Daarnaast zijn er nog meer redenen om de Camino te gaan lopen. Zo lijkt het me superleuk mezelf uit te dagen en samen met een leuke groep in twee weken meer dan 200 km te voet af te leggen naar Santiago. Combineer dat nog eens met een prachtig landschap, een fikse lading cultuur, de Spaanse keuken en een hoop gezelligheid. Dan kunnen voor mij die twee weken nu al niet stuk."

Zijn ervaring november 2019

Hoe heb je CAB2019 in het algemeen ervaren?

"Als iets berustend en de start of afbuiging naar iets. Maar ik weet nog niet wat dat iets is."

Hoe ben je eraan begonnen met de voorbereiding?

"Stukken lopen over het strand en door parken en duinen."

Hoe voelden de eerste stappen in Molinaseca?

"Goed. Ik merkte al snel dat je tijdens het lopen met een rugzak niet veel aan moet hebben."

Hoe was het leven als een pelgrim met verblijf in de herbergen, je eigen rugzak dragen, menu de peregrino, samen op pad met je buddy/wandelaar?

"Erg ontspannend voor mijn geest. In Sarria moest ik echt even wennen aan de drukte. De herbergen waren prima zolang je maar wat ruimte had voor je backback en oordopjes op zak had voor de nacht."

Hoe was de aankomst in Santiago?

"Heel nat. Wel was het erg leuk dat Séverine en haar moeder er stonden. Dat maakte het ondanks de regen toch nog feestelijk."

Wat is je meest inspirerende moment of ervaring?

"Een van de gesprekken tijdens het lopen met een buddy, maar ik kan er niet tussen kiezen."

Het thema was samen onderweg, hoe kijk je terug op het samen onderweg zijn?

"Van losse individuen zijn we in de loop van de tocht echt een groep geworden die met elkaar kon lachen, maar ook kon zorgen en helpen. Dus ik denk dat we echt samen onderweg waren en dat was voor mij een mooie ervaring."

Wat heb je 'geleerd'? Is er iets in gang gezet?

"Dat ik er wezen mag. Dat word wel vaker gezegd maar in deze setting met allemaal nieuwe mensen voor mij was het toch anders. Ik ben er zelf nog niet volledig van overtuigd, maar al wel meer. Als ik er aan twijfel dan denk ik terug aan de Camino."

Annette Adriaanse (1953) uit Julianadorp, Noord-Holland.

"Ik heb Retinitis Pigmentosa (RP), dit is erfelijk en aangeboren. Het is bij mij ontdekt op 14/15-jarige leeftijd vanwege ernstige nachtblindheid. Ik zie ongeveer 10 graden, de meeste beperking is aan de bovenkant en zijkant, gelukkig heb ik nog wel redelijk "contact" met de bodem. Mijn centrale zicht is wel redelijk tot goed. Daarnaast ben ik ook slechthorend, dit wordt voor het overgrote deel gecorrigeerd met een gehoorprothese aan beide kanten."

Motto: 'Samen op weg, nieuwsgierig naar nieuwe wegen.'

"Afgezien van de nachtblindheid was de RP in mijn geval nooit zo aanwezig. De laatste jaren is mijn zicht echter gestaag achteruit gegaan tot een gezichtsveld van zo'n 10 graden. Toch beschouwde ik mezelf nooit echt als slechthorend, waarschijnlijk omdat mijn centrale zicht nog heel redelijk is. Sinds kort gebruik ik een herkenningsstok als ik alleen op pad ga. Het is best moeilijk voor me om als het ware 'uit de kast' te komen, het is immers

veel makkelijker om te doen alsof er niets aan de hand is dan om je kwetsbaarheid te tonen aan de buitenwereld. Ik moet onder ogen zien dat steeds meer dingen moeilijker worden of niet meer kunnen. Dat loslaten valt niet altijd mee. Hoogste tijd dus om opnieuw richting te geven aan mijn leven.

De Camino zit al jaren in mijn hart en de wens om deze eens te lopen bestaat al geruime tijd, maar zoals vaak het geval is met dit soort wensen was er altijd wel een excuus waardoor het er niet van kwam. Het zou mooi zijn als nu, in deze periode van mijn leven, deze wens in vervulling kan gaan. Om even letterlijk afstand te nemen van al het vertrouwde en, teruggevoerd op mezelf, het pad te volgen waarop duizenden pelgrims al voorgingen. Waar dus letterlijk stappen gezet moeten worden om het doel te bereiken. Om dan deze pelgrimage te ondernemen met een groep mensen die min

of meer met dezelfde beperkingen en onzekerheden kampen, samen ervaren, stuntelen, struikelen, samen lachen en huilen, maar ook genieten, leren van en met elkaar, maar vooral samen die stappen zetten en de tocht volbrengen. Wat een bijzondere ervaring moet dat zijn!

Gelukkig ben ik gezegend met een positieve instelling, een goed humeur en aanpassingsvermogen. Ik ga er dan ook vanuit dat ik goed kan functioneren in een groep, al blijft zo iets natuurlijk toch altijd spannend. Meegaan met CAB2019 voelt als een grote uitdaging die me tegelijkertijd aantrekt en doodsbang maakt. Ik wil weer trots kunnen zijn op mezelf

en het leven weer leven zonder het gevoel te hebben meer aan de zijlijn te staan dan daadwerkelijk mee te doen. Ik hoop dat de Camino me kan helpen mijn eigen pad te vinden en weer te leren luisteren en vertrouwen op mijn gevoel. Ik verwacht dat de Camino een enorme verrijking zal zijn, een ervaring om nooit te vergeten."

Haar ervaring november 2019

Hoe heb je CAB2019 in het algemeen ervaren?

"Ik vond het een hele bijzondere ervaring die ik niet had willen missen. De sfeer, de gesprekken onderweg, het wandelen en in de natuur zijn, het leven in het moment, de puurheid van alles. Zelfs de regen die af en toe met bakken uit de lucht kwam."

Hoe ben je eraan begonnen met de voorbereiding?

"Veel lezen en informatie vergaren, wandelen, uitrusting bij elkaar shoppen, mini-quiltjes maken (voor iedere deelnemer van CAB2019), wandelen met rugzak."

Hoe voelden de eerste stappen in Molinaseca?

"Geweldig, eindelijk waren we echt op weg."

Hoe was het leven als een pelgrim met verblijf in de herbergen, je eigen rugzak dragen, menu de peregrino, samen op pad met je buddy/wandelaar?

"Zoals eerder gezegd, een hele bijzondere ervaring die ik nooit van mijn leven zal vergeten. Simpel en puur."

Hoe was de aankomst in Santiago?

"Heel nat! Maar ook geweldig, het gevoel van 'we hebben het gehaald met zijn allen' en dan later toch ook wel een beetje van 'jammer dat het over is'."

Wat is je meest inspirerende moment of ervaring?

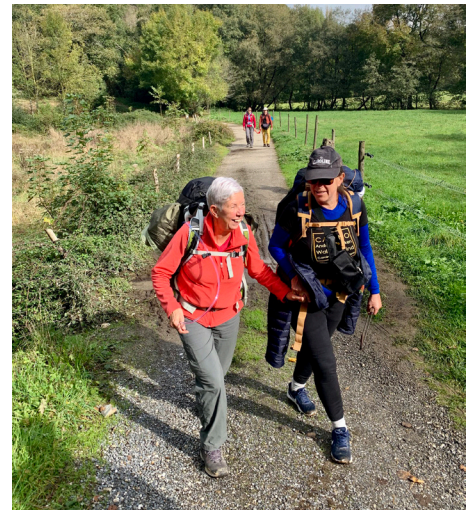
"Moeilijke vraag. De pelgrimsmis in Palas del Rei, samen met Arjan, José en Jolanda was ontroerend, maar ook het in ontvangst nemen van de Compostela en de pelgrimsmis in de Franciscuskerk waren supermooie momenten."

Het thema was samen onderweg, hoe kijk je terug op het samen onderweg zijn?

"Het samen onderweg zijn vond ik geweldig, het deel uitmaken van zo'n fijne groep."

Wat heb je 'geleerd'? Is er iets in gang gezet?

"Ik heb voor mezelf bevestigd gekregen dat ik goed kan functioneren in een groep, dat ik iets voor een ander kan betekenen, dat ik best wel een 'taai' ben, dat ik goed ben zoals ik ben en dat ik mijn 'ruimte' mag vragen."

HET TEAM: DE BUDDY'S

José Rasenberg Jacobs (1964) uit Wagenberg,
Noord-Brabant.

Motto: 'Wie onderweg is, vernieuwt zich met elke stap.'

Laten we met José beginnen bij het einde onder het kopje:
Heb je nog vragen of opmerkingen?

"Beste Gert-Jan en team, nogmaals mijn inschrijving, maar dan als buddy. Het was vroeg op 1 maart toen ik mij voor de eerste keer aanmeldde om mee te gaan, maar dat had ik met de gedachte gedaan: wie het eerst komt, het eerst maalt. Helaas met deze aanmelding zal ik niet meer de eerste buddy zijn, het lot ligt nu bij Jacobus zullen we maar hopen. Maar denken jullie dan aan mijn meisjes achternaam Jacobs, misschien dat dit wil helpen. José Jacobs op weg naar Jacobus, hoe mooi zou dit zijn?"

Onder het kopje sociale en communicatieve vaardigheden schrijft ze verder: "ik ben eerlijk en oprecht en eerlijk gezegd voor sommige mensen misschien te direct maar je weet dan wel wat je aan mij hebt. Is wel zo fijn." Welkom in ons team José.

Wat mij een goede buddy maakt? "Ik schreef al dat ik overal inzetbaar ben, daarom zou ik graag deze uitdaging aangaan. Met al mijn ervaring die ik in die 55 jaar heb opgedaan hoop ik op weg te gaan in het gezelschap van jullie. Wat ik extra kan bieden in het team, dat is een positieve inbreng ook als het niet meezit. Al heb ik een verzorgende opleiding genoten, ik ben mij ervan bewust dat ik die zorg thuis mag laten en dat we als gelijken met elkaar op pad gaan. Mijn verwachting is dat we als team aan zullen komen in Santiago, ieder op zijn eigen manier en in zijn eigen waarde."

Wat de Camino betekent voor mij? "Ik ben er ooit geweest in het gezelschap met een busreis en heb Jacobus iets gevraagd en dat is juist uitgepakt. Hiervoor zou ik hem graag gaan bedanken. Ik ben al jaren lid van het genootschap van Sint Jacob en bereid mij al jaren voor op deze reis. Alleen op pad gaan is voor mij net iets teveel gevraagd en met jullie samen zou dit heel mooi zijn. Ook wordt het tijd dat mijn Jacobsschelp, die al een paar jaar klaar hangt, bevestigd gaat worden aan mijn rugzak en dat mijn pelgrimspaspoort voorzien wordt van stempels. Ik hoop dat met terugkomst mijn rugzak 'vol' zal zitten met prachtige verhalen, gedachten, beelden en contacten."

Haar ervaring november 2019

“Ja, het was geweldig en het wordt steeds mooier eigenlijk. Vooral nu ik vandaag alles weer eens teruggelezen heb wat ik opgeschreven heb en de foto's bekijk die ik tijdens de Camino gemaakt heb. Ik ben heel dankbaar dat ik deze Camino met deze mooie groep mensen heb mogen lopen. Als ik een punt mocht geven dan is het een 10+.

Mijn voorbereiding is al 14 jaar geleden begonnen toen ik met een bus Santiago had bezocht. Maar dan ben je geen echte pelgrim natuurlijk. Dus toen mijn zus opperde om met de fiets op pelgrimstocht te gaan heb ik mezelf 5 jaar geleden opgegeven bij het genootschap van Santiago. En omdat het er nog steeds niet van gekomen was en ik in het bezit ben van een wandelvirus dacht ik, ik ga te voet op Camino naar Santiago. Dus ik had al vele verhalen gelezen en gehoord en het nu uiteindelijk zelf mogen ervaren hoe mooi het is.

De eerste stappen voelde niet als op weg zijn op de Camino zo lang de weg lopen, dat gevoel kreeg ik pas toen ik de herberg zag van Ponferrada. Al die pelgrims die daar aankwamen van over heel de wereld, machtig om dat te mogen zien.

Het leven als pelgrim was een hele mooie ervaring. Eindelijk mocht ik na jaren zelf ondervinden hoe het was om op weg te zijn naar Jacobus. Het verblijf, ja dat weten jullie, ik zou als ik nog een keer ga voor iets meer luxe gaan wat onderkomen betreft. Al waren sommige herbergen heel netjes hoor. Maar ja, dat stoeltje naast je bed dat miste ik vooral als je bovenin mag slapen. Met mijn rugzak had ik vaak geoefend maar 4 km met zak is toch anders dan 15 km met zo'n giga grote rugzak en al dacht ik, ik ga hem maar eenmaal gebruiken, hij ligt op zolder voor het pakken hoor en wie weet of ik hoop dat ik hem al weer eerder ga gebruiken dan die eenmaal die ik in gedachten had. Er zijn nog zoveel Jacobspaden te bewandelen. En het samen op pad zijn, dat heb ik al beschreven, was geweldig.

De aankomst ondanks de regen was mede dankzij Séverine en haar moeder machtig mooi, daar wil ik haar nogmaals voor danken. Al wil ik in de week geen alcohol drinken, de champagne ging er goed in. Ik denk wel, en daar kunnen jullie niets aan doen, dat als het mooi droog weer is het toch langer genieten is op het plein. Dat zag je de andere dag terug dat mensen elkaar daar ontmoeten na een lange reis.

Al zullen velen denk ik het moment dat Benjamin zijn stok afgeeft bij de slechtziende man van de 100km stempel beschrijven, ik heb nog een ervaring die ik graag deel. Zoals jullie weten heb ik mijn vader op zeer jonge leeftijd verloren en omdat hij van vogeltjes hield is elk roodborstje wat rond mij scharrelt in gedachten 'ons pa'. Nu had ik het in het begin van de Camino daarover met Annette en wat zagen wij, schrik niet, een dood roodborstje langs de kant van de weg

liggen, niet leuk om te zien maar wel het bewijs dat er in Noord-Spanje roodborstjes leven. Nu de dagen die volgden heb ik elke dag wel een of meerdere roodborstjes gezien en werd mij medegedeeld dat anderen ze ook zagen. Voor mijn gevoel werd ik die dagen gedragen door mijn vader, die zag dat ik toch goed bezig was daar op de Camino. Toen ik het gevoel kreeg dat ik een pelgrim aan het worden was heeft hij zich teruggetrokken, want de laatste dagen naar Santiago toe, zag ik ze niet meer. Maar voor mij was dat het teken dat ik het zelf kan en mocht doen. Ik had blijkbaar geen steun meer nodig van hem. Dit zijn voor mij mooie ervaringen die ik dan ook koester.

Was dat het thema? Samen onderweg? Sorry, dat is niet bij mij doorgekomen. Ik was te druk met andere dingen bezig denk ik, en zoals ik al aangaf op de Camino, ik wil en moet beter proberen te luisteren. Maar ik denk nu ineens, al hadden we dit niet afgesproken, zonder dat we het van elkaar wisten in Portomarin allemaal bij hetzelfde restaurant onze lunch gebruikt hebben. Nu, dan ben je toch echt samen onderweg.

Wat er bij mij in gang gezet is dat ik ervan bewust ben geworden dat ik er mag zijn zoals ik ben. Ik ben best wel een geweldig mens. En dat ik na de Camino mensen vaker laat uitpraten zonder in de rede te vallen met verhalen van, ja en ik ...

Waar kom je thuis, als dat op Schiphol was, nou ik dacht dat we met onze groep Olympisch goud gewonnen hadden, wat een ontvangst. Geweldig. En thuis waar ik woon, ja dat was goed. Lekker weer in je eigen bed met je eigen snurkende man naast je. En niet op een zaal met vele andere snurkende mensen. Al heb ik mij er niet aan gestoord hoor. Ik heb goed geslapen, zonder oordoppen in trouwens. Ik heb weleens lopen lachen in mijzelf na een nachtelijk toiletbezoek, waar halen de mensen het geluid vandaan wat ze produceren? Ongelooflijk. En dan de verhalen die je mag vertellen aan al die mensen die wisten dat ik naar Santiago was geweest. Sommigen kunnen zich er geen voorstelling van maken en anderen, die al waren geweest, die knikten begrijpend.

Wel wil ik nog even melden dat ik drie dingen graag wilde doen op de Camino. Mijn rozenkransje elke dag bidden, een kruisteken maken voor de maaltijd en mijn rugoefeningen van de fysio. Al hadden we een druk programma, ik heb dit elke dag mogen doen, waren de oefeningen vaak heel vroeg in de ochtend, het rozenkransje heerlijk onderweg in een kapelletje wat we bezochten en het kruisteken daar gaf Arjan mede mij de ruimte voor om dit te maken. En nu op naar de kerstdagen die ik ga gebruiken om van deze Camino een mooi verslag te maken. En het boek van Gert-Jan te lezen. Zoals jullie zien, deze Camino is nog niet ten einde en daar komt ook geen einde aan bedenk ik mij nu."

Caroline van Dijk (1971) uit Heemstede, Noord-Holland.

Motto: 'Het leven is een feest; je moet alleen zelf de slingers ophangen.'

"Ik vind de missie van jullie organisatie geweldig. De Santiago route wil ik graag een keer tot het eind lopen: op de fiets heb ik al eens een stuk van Haarlem naar de Spaanse grens gedaan. Maar iets alleen voor mijn eigen behoeftebevrediging doen is lastig voor me. Ik mag graag wat voor anderen betekenen in alles wat ik doe, dus de combinatie om een ander mee te nemen en te begeleiden en dit avontuur zo ook voor deze persoon mogelijk te maken verdrievubbelt mijn plezier. Ik verwacht er zelf een veel intensievere ervaring door te krijgen, omdat ik, naast het zijn van de ogen voor een ander, zelf ook meer gefocust raak op andere zintuigen.

De Kilimanjaro liep ik voor WarChild en deed zo iets goeds met mijn eigen plezier. Ik heb toen als voorbereiding de adembenemende documentaire van de beklimming van de Kilimanjaro met blinden bekeken! Daar is het zaadje gelegd waardoor ik heel graag mee zou gaan in oktober naar Santiago.

Ik ken het gevoel om zo een tocht met een groep te maken en wat er dan gebeurt onderweg, met elkaar en met de groep. Ik wil hier zelf graag een bijdrage aan leveren door tijdens het wandelen 1 op 1 te praten en mijn ervaring is dat dit zeer helend werkt waar nodig, en richtinggevend voor zaken die iemand aan wil pakken. Het werkt zo sterk doordat je alle tijd hebt tijdens het lopen om verdiepend door te vragen en te vertellen. Maar ook van de lol onderweg en 's avonds geniet ik. Ik ben hier al gek op sinds zeilkampen als tiener.

Ik heb meerdere keren voor langere of kortere tijd met visueel gehandicapten opgetrokken. Volgens mij waren deze al aardig uit hun comfortzone, waarmee ik gezien heb hoe je ook al ben je blind, vol zelfvertrouwen zelfstandig kunt functioneren en zelfs dit soort dingen vol vertrouwen in je buddy met elkaar kunt doen. Voor mezelf zal dit zeer verrijkend werken, maar bovenal hoop ik de andere deelnemers boven zich zelf uit te laten stijgen in wat zij kunnen en willen en gaan realiseren, op weg naar Santiago en daarna in hun verdere leven!"

Haar ervaring november 2019

Hoe heb je CAB2019 in het algemeen ervaren?

"Top. Ik ben heel enthousiast, tevreden en voldaan. En het was heel bijzonder en leerzaam om mee te lopen in de wereld van de blinden/slechtzienden, dat gaf nog wel eens een extra emotioneel momentje. Alle bewondering voor hoe zij door het leven gaan en hun fysieke beperking een plekje geven."

Hoe ben je eraan begonnen met de voorbereiding?

"Weekend en familiedag was goed. Verder twee keer gelopen met Iris en een keer met Annemiek erbij, bij de Dam tot Damloop. Dat gaf vertrouwen dat het een leuke club is en we ook lol kunnen maken."

Hoe was het leven als een pelgrim met verblijf in de herbergen, je eigen rugzak dragen, menu de peregrino, samen op pad met je buddy/wandelaar?

"Viel me alles mee. Met wandelaar was prachtig! Menu maar een keer gegeten geloof ik. Eten was prima en zeer betaalbaar.

Het gebied viel me wel iets tegen, toch veel provinciale weg of in de buurt van. Ik vond het ook weinig kilometers: twee of drie keer pauze en je bent er al weer. Waarschijnlijk ook doordat we de berg overgeslagen hebben.

Voelde wel als beetje concurrentie 's ochtends in het ontbijtcafé wie als eerste zijn bestelling geplaatst kreeg. Daar zat ook een verschil af en toe dat de organisatie wist waar het goed is, en als buddy niet. Dan had ik soms het gevoel dat ik mijn wandelaar te kort deed, doordat ik nog niet besteld had of bij het verkeerde cafeetje zat.

De herberg voelde af en toe wat benauwend.

Weinig ruimte voor je spullen voor de bovenslaper. Maar dat hoort er ook bij. En jammer, een keer dat we niet wisten dat er extra wc's buiten waren. Ik vond het heel gênant voor een slechtziende om op de wc te zitten terwijl ik stond te douchen."

Hoe was de aankomst in Santiago?

"Erg leuk dat Séverine er was met de glaasjes en de fles. Jammer dat we niet daarna de kerk in gingen. Iemand zei mij dat we dat de volgende dag gingen doen."

Wat is je meest inspirerende moment of ervaring?

"De vertraging door het bewust stappen zetten, met zware schoenen en de rugzak, en daarmee in mijn eigen lijf landen, tot rust komen en ervaren dat ik heel gelukkig ben."

Het thema was samen onderweg, hoe kijk je terug op het samen onderweg zijn?

"Dat waren we zeker! Op het levenspad, bijzonder zo intensief af en toe. Heel leerzaam om naast ieders levensverhaal, en hoogtepunten en dieptepunten, ook de wereld van de slechtzienden te leren kennen en waar je dan tegen aanloopt en te bespreken hoe je daar mee om gaat. Soms was er ook een beetje schoolreisje gevoel, dat maakte het ook erg leuk."

Wat heb je 'geleerd'? Is er iets in gang gezet?

"Zie hierboven onder andere, en ook het belang van jezelf kennen, met je eigen beperkingen. Veel kun je zelf, maar weet ook wanneer je dat aan moet geven en hulp nodig hebt."

Wat vind je het succes van Camino Anders Bekeken?

"Elke dag met een ander lopen en ook deze na zes dagen weer intensief spreken. De diepgang van de gesprekken en wat het met jezelf doet. En heerlijk ook gelachen, kunnen relativeren met elkaar."

Marlies Hoogeboom (1969) uit Leiden, Noord-Holland.

Motto: 'Let's walk, samen zien samen doen!'

"Ik heb in 2018 mijn Camino gelopen. Ik kwam tijdens mijn voorbereidingen CAB 2018 tegen. Ik heb toen al overwogen me hiervoor aan te melden omdat ik zo ongelooflijk heb genoten van het video verslag van Annemiek van Munster. Maar omdat ik mijn eigen Camino nog niet gelopen had en geen flauw idee had wat me te wachten stond besloot ik dit een jaar uit te stellen. Nu ben ik een geweldige ervaring rijker. Iets wat ik iedereen gun.

Ik denk dat ik een goede Buddy ben omdat ik een groot enthousiasmerend vermogen heb. Daarnaast loop ik ieder jaar in teamverband de 4daag-se. Ik ben een gedegen loper en daar waar nodig is help en steun ik mijn collega's die dat op dat moment nodig hebben. Ik ben een doorzetter en zal er alles voor doen om te zorgen dat we als groep onze bestemming zullen halen. Ik ben een vrolijk mens die vrolijk opstaat om aan een nieuwe dag te beginnen.

Ik verwacht om als een team aan deze Camino te beginnen en als team deze Camino tot een goed einde te brengen. Ik vind het een fantastische uitdaging om dit te doen in dienst van een team. Het lopen van een Camino heb ik gedaan. Maar het lopen van een Camino en daarin mensen begeleiden die hun weg niet zo makkelijk zelf kunnen vinden zie ik als een uitdaging en een voorrecht. Niet je eigen tempo lopen, rekening houden met oneffenheden, uitleggen hoe de weg er uit ziet wat de obstakels kunnen zijn. Deze Camino is samen iets bereiken, mooie ontmoetingen hebben, mooie verhalen delen, elkaar misschien fysiek een stapje verder helpen, maar ook zeker emotioneel en mentaal. Eigenlijk is De Camino een korte versie van het leven."

Marlies is een doorgewinterde wandelaar en ze heeft dit jaar haar 25ste 4daagse kruisje in Nijmegen gekregen.

Haar ervaring november 2019

Hoe heb je CAB2019 in het algemeen ervaren?

"Als een fantastische ervaring."

Hoe voelden de eerste stappen in Molinaseca? "Ja, dat was wel even wennen. Je moet toch inlopen. Maar heerlijk om eindelijk te beginnen."

Hoe was het leven als een pelgrim met verblijf in de herbergen, je eigen rugzak dragen, menu de peregrino, samen op pad met je buddy/wandelaar? "Mooi, ik mis het al weer."

Hoe was de aankomst in Santiago?

"Heel leuk, ondanks het weer. Zo leuk dat Séverine daar was met haar moeder. Het was echt een feestje."

Wat is je meest inspirerende moment of ervaring?

"Daar waren er veel van. De taststok die Benjamin aan de slechtziende man gaf was een prachtig moment. Het afdalen in de kloof met een koppel voor ons en een koppel achter ons. De gesprekken. Het genieten van de omgeving en de details met Christiaan samen. Wat ik heel mooi vind is dat zes mensen die slechtziend zijn zich overgeven en vertrouwen op zes mensen die zij amper kennen. Hoe mooi is dat."

Het thema was samen onderweg, hoe kijk je terug op het samen onderweg zijn?

"Ik denk dat we echt samen op weg waren. Het voelde voor mij als een team. Voor iedereen was er ruimte en plaats. Volgens mij viel niemand buiten de boot. Dat vond ik heel mooi."

Wat heb je 'geleerd'? Is er iets in gang gezet?

"Ik heb veel geleerd. Vooral het blindelings vertrouwen wat mensen kunnen hebben, vind ik zo mooi. Ik ben iemand die niet snel vertrouwt, dat is beroepsmatig zo gevoed. Ik heb te maken met heel veel mensen die niet te vertrouwen zijn. Maar dit is zo mooi."

Hoe was het om thuis te komen?

"Ook heel fijn. Maar ik merk wel dat ik weer snel in mijn wereld op ga. Een drukke wereld waar ik van alles moet, de Camino is zo relaxed, ik mis dat."

"Ik heb het superfijn gevonden en ik heb een ervaring voor het leven opgedaan. Mijn eigen Camino was geweldig maar deze was minstens net zo mooi. Ik zou het zo weer doen. Ik vind het echt supermooi en ben blij dat ik dit heb mogen meemaken."

Arjan van der Veer-Hu (1972) uit Gouda, Zuid-Holland.

Motto: 'Samen een Nieuwe Weg.'

"Ik kreeg de buddyvraag van één van onze BlijNieuwsredacteurs (www.blijnieuws.nl/camino/) en heb het bewust ingepland omdat ik blij werd van de vraag en jullie initiatief. Ik help graag mensen met mijn bewuste aandacht; ik kan goed luisteren; ik heb ervaring als reisleader/scoutingleader en verspreid graag blijdschap. Als voormalig (vrijwillige) leraar van Marokkaanse taal en van Henri Nouwen leer ik dat bij het helpen van 'mensen met een beperking' juist degene die geholpen wordt, vaak een leraar blijkt voor de helper. Dienstbaarheid is een belangrijke eigenschap bij mijn werk als organisatieadviseur in een omgeving van vaak (figuurlijk) stevige persoonlijkheden.

Ik overweeg al langer om alleen of met mijn vrouw de Camino te lopen. Het boek 'De Pelgrimstocht naar Santiago' van Paulo Coelho heeft mij geïnspireerd. Wij houden zeer van de natuur en van wandelen, we hebben afgelopen zomer samen een 8-daagse wandeltocht, The Lycian Way, in Turkije gedaan: supermooi. Ik ben echter nog nooit buddy geweest van een blind persoon. Ik voel me gedragen; woeker graag met mijn talenten om de wereld iets mooier te maken en dit buddyschap is mijns inziens dan ook niet 'toevallig' op mijn pad gekomen.

Over mijn motto: Samen een Nieuwe Weg. Samen: Niet alleen. Wandelaar en buddy in gelijkwaardigheid; leren van elkaar en in brede verbondenheid (wandelaar-buddy; CAB-groep; groter geheel/God). Nieuwe weg: blijvende verandering door de pelgrimage (wandelaars en buddy's); nieuwe levensrichting door de Camino."

Zijn ervaring november 2019

“Begin dit jaar las ik een mooi boek van Henri Nouwen. Hij schreef daarin dat ie God echt vond toen hij stopte als hoogleraar theologie aan de Harvard University en hij ging wonen in de l'Arche-gemeenschap 'Daybreak' in Toronto (Canada) waar hij pastoor werd en tevens de vaste begeleider van Adam, een meervoudig lichamelijke en geestelijk gehandicapte jongen. Adam bleek juist ook een leraar te zijn voor Nouwen! Kort nadat ik dat las, ontving ik van één van de BlijNieuwsredacteuren (toevallig?) een filmpje voor BlijNieuws (ik ben oprichter en eindredacteur van Stichting BlijNieuws: een website met berichten waar je blij van wordt) met de oproep om buddy te worden voor blinden en slechtzienden op pelgrimstocht naar Santiago de Compostella. Nadat ik het bericht had gedeeld via BlijNieuws (delen is vermenigvuldigen) bedacht ik me opeens: zou dat niet wat voor mij zijn? Daarop meldde ik mij aan bij de Stichting Anders Bekeken en werd uit 30 'sollicitanten' gekozen als één van de buddy's voor deze bijzondere Camino Anders Bekeken.

Als groep, bestaande uit zes buddy's en zes blinde/slechtziende wandelaars, zijn we vervolgens van 14-31 oktober van Molinaseca naar Santiago in Noord-Spanje gelopen (ruim 220km). Als buddy had ik elke dag een andere 'wandelaar', die ik door weer en wind over de Camino mocht leiden middels een lintje of een beugeltje. En de term 'wandelaar' is niet toevallig gekozen. Het uitgangspunt van de Camino Anders Bekeken is namelijk gelijkwaardigheid. Ieder mens, slechtziend of niet, heeft dingen te leren in het leven; we zijn in zekere zin allemaal onderweg als pelgrims. Blinden en slechtzienden zijn weliswaar visueel gehandicapt, maar zij kunnen juist andere dingen weer veel beter dan de buddy's. Zo is bijvoorbeeld hun reuk- en tastvermogen vaak veel beter ontwikkeld. Maar ook de mate waarin zij zich kunnen overgeven aan de buddy, bleek een groot leerpunt voor menig buddy.

En het is een fantastische Camino geworden. We hebben allemaal onze 'Compostella' gehaald, ondanks een stevig buikvirus dat vier mensen tijdelijk velde. Er zijn wonderen gebeurd (één van onze wandelaars gaf zijn taststok weg aan een Spaanse blinde man die we tegenkwamen en die hierover tot tranen toe geroerd was); roodborstjes vergezelden ons en zongen ons toe; we zijn gezegend; er zijn vele kaarsjes aangestoken; er waren vele bijzondere ontmoetingen; er is veel (diep) gepraat (onder andere over acceptatie van slechtziendheid; over toekomstverwachtingen en relaties); gelachen; gehuild; genoten en heerlijk Spaans gegeten en gedronken. Uiteindelijk vierden we samen onze aankomst in de mis in de Franciscuskerk (de grote kathedraal is in restauratie voor het jubeljaar in 2021) en hebben we in de kathedraal het beeld van Jacobus omarmd.

Inderdaad, de Camino geeft je wat je nodig hebt. Ik voelde me gezegend en gedragen. Maar ik mocht (daardoor) ook anderen een beetje tot zegen zijn. Ik heb veel geleerd over mezelf en hoe ik toch goed functioneer in zo'n intensief groepsproces. Ik leerde simpel leven in het huidige moment: elke dag alleen maar samen wandelen in broederschap en zusterschap en zien wat er gebeurt in plaats van volle agenda's; afspraken; projecten etc. Met de slechtziende wandelaars als mijn leraren. Een echte Buen Camino!"

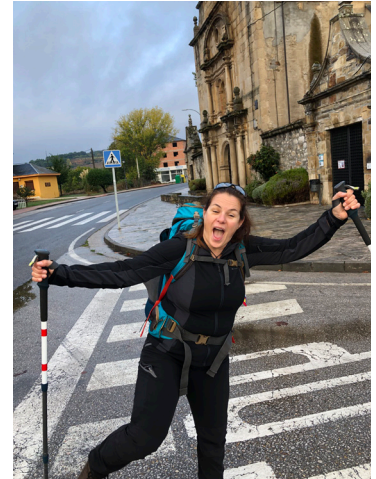
STICHTING ANDERS BEKEKEN

Camino Anders Bekeken is een initiatief van Stichting Anders Bekeken. Annemiek van Munster, Jantina de Vries en Gert-Jan de Hoon namen de organisatie van de voorbereiding en de pelgrimstocht in Spanje voor hun rekening. Als ervaringsdeskundigen op het gebied van pelgrimeren en wandelen enerzijds, en het leven met een visuele beperking anderzijds, vormen zij een uitstekend team om dit project handen en voeten te geven. Sofie Mangnus, Séverine Kas en Carla Broers waren betrokken bij de voorbereiding in Nederland.

Annemiek van Munster (1976) was in 2016 deelnemer en kwam tot de conclusie dat ze best goed is in spontane dingen, geen vaste structuur en alles maar laten gebeuren. "Het is de eenvoud van het leven, wandelen, de groep, de buddy's, herbergen, eten en genieten. Terug naar de basis, goede gesprekken, op elke hoek weer een nieuwe verrassing. Buiten je comfortzone. Dat geldt eigenlijk voor iedereen, maar zonder CAB zou ik dit als slechtziende nooit kunnen meemaken. Daarom verheug ik me erop dit jaar in de organisatie mee te gaan."

Jantina de Vries (1975) ging in 2016 mee als buddy en was vorig jaar ook organisatie. De nieuwsgierigheid naar hoe het zou zijn om een tijdje al wandelend onderweg te zijn op een bijzonder pad met alleen het hoognodige op je rug, won het van de aarzeling om ruim twee weken met een groep onbekenden op te trekken. Het werd een onvergetelijke ervaring. "Wat was het mooi om met elkaar op te trekken. Wat was het mooi om het leven samen te delen: naar elkaar omzien, voor elkaar zorgen, samen eten, de slaapzaal delen met alle (on)gemakken van dien, je tempo aanpassen, samen lachen en huilen, te geven en te ontvangen. Ik had het niet willen missen."

Gert-Jan de Hoon (1966) wandelde de Camino als pelgrim voor de eerste keer in 2005. De Camino riep hem sindsdien terug om te blijven wandelen. Over zijn ervaringen schreef hij het boek Een pelgrimstocht naar Santiago. Hij heeft een eigen bedrijf Voyage Beyond en als coach wandelt hij met groepen en individuen in Nederland en in het buitenland en de Camino in Spanje (Camino Coaching). Gert-Jan is mede-oprichter van Stichting Anders Bekeken in 2015.

SPONSOREN EN DONATEURS

Camino Anders Bekeken is enkel en alleen mogelijk door financiële ondersteuning van sponsoren, donateurs en particuliere bijdragen.

Voor CAB2019 spreken wij onze dank uit aan de volgende organisaties:

- Groningse Blindenstichting (Groningen)
- Landelijke Stichting voor Blinden en Slechthzienden (Ede)
- Rotterdamse Stichting Blindenbelangen (Rotterdam)
- Stichting Blindenbelangen (Grave)
- Stichting Blindenhulp (Den Haag)
- Stichting Blinden-Penning (Amsterdam)
- Genootschap St. Jacobus
- Particuliere donateurs

En de verkoop van CAB-beugels.

*Een regenachtige binnenkomst in Santiago
Woensdag 30 oktober 2019*

*Aankomst op Praza Obradoiro in Santiago
Woensdag 30 oktober 2019*

Vertrek op Schiphol
Maandag 14 oktober 2019

La Portela
Zaterdag 19 oktober 2019

100 km punt
Maandag 24 oktober 2019